

Split payment nie dla faktury pro forma

DGP pyta

Wielu nabywców korzysta z systemu podzielonej płatności regulując VAT na podstawie faktury pro forma. Zapytaliśmy MF:

- Czy podatnikowi grożą jakieś konsekwencje, jeżeli korzystając z mechanizmu podzielonej płatności w komunikacie przelewu, zamiast numeru faktury poda numer faktury pro forma?
- Czy jakieś konsekwencje grożą podatnikowi, który otrzyma taki przelew?
- Czy można dokonać zwrotu takiej płatności na rachunek VAT podatnika, od którego otrzymał tę płatność?

Ministerstwo Finansów odpowiada (stanowisko z 3 sierpnia 2018 r.)

Dokument zwany fakturą pro forma nie jest fakturą w rozumieniu przepisów ustawy o VAT, dlatego też nie jest możliwe zastosowanie mechanizmu podzielonej płatności (MPP) w przypadku otrzymania takiego dokumentu.

W sytuacji, gdy nabywca dokonuje płatności z wykorzystaniem komunikatu przelewu dedykowanego podzielonej płatności, która nie dotyczy konkretnej faktury, a dokumentu pro forma, traci on ochronę i przywileje związane z wyborem MPP.

Dla otrzymującego płatność nie występują negatywne skutki i może on przyjąć płatność w całości.

Ustawa przewiduje możliwość zwrotu wpłaconej na rachunek VAT kwoty w sytuacji, gdy wpłacona kwota wynika z faktury, a następnie do tej faktury będzie wystawiona faktura korygująca oraz w przypadku nienależnego otrzymania płatności przez podatnika innego niż dostawca towarów lub usługodawca.

Doprecyzowując odpowiedź, wskazujemy, że za nienależnie otrzymaną płatność nie można uznać płatności otrzymanej w sytuacji, gdy transakcja nie jest kwestionowana, a płatność dokonana została na rzecz rzeczywistego dostawcy lub usługodawcy. W przedstawionym przypadku nie ma zatem podstaw do zwrotu takiej kwoty.

OPINIA EKSPERTA

RADOSŁAW KOWALSKI

doradca podatkowy

Bank nie weryfikuje poprawności działania klienta i w istocie trudno byłoby oczekiwać, by dokonywał takiego sprawdzenia, gdyż nie ma takiej możliwości. Co więcej, prawodawca nie przewiduje żadnej rzeczywistej sankcji za dokonanie zapłaty z uchybieniem przepisom. Rodzi to podejrzenie, że taka luka w przepisach nie jest przypadkowa, gdyż w interesie Skarbu Państwa jest to, by w „systemie rachunków VAT” znalazło się jak najwięcej środków. Utwierdza w takim przekonaniu stanowisko resortu finansów, iż taka płatność (z naruszeniem prawa) skutkuje brakiem możliwości skorzystania przez płatnego z i tak mizernych korzyści fiskalnych. Z drugiej strony fakt, iż podatnicy decydują się na takie płatności kosztem utraty „korzyści”, pokazuje, że nie są one dla podatników szczególnie atrakcyjne i ważniejsze jest wydatkowanie środków z rachunku VAT (zakładając, że faktycznie podatnik wykorzystał takie).

Wobec powyższego stwierdzenie ministerstwa na pytania DGP, że zastosowanie podzielonej płatności na podstawie faktury

pro forma nie jest możliwe, trudno uznać za całkowicie zgodne z prawdą, bo choć formalnie nie jest możliwe, to w rzeczywistości nabywcy bez istotniejszych konsekwencji mogą uregulować zobowiązanie, dysponując jedynie fakturą pro forma, a nie sprzedażą czy „zaliczkową”.

Wyjaśnienie do split payment resort finansów wykorzystuje do „promowania” nienowego poglądu, iż pro forma nie jest fakturą. W moim przekonaniu twierdzenie takie – w swojej ogólności – jest niewłaściwe, gdyż według mnie, jeżeli w pro forma zamieszczone są wszystkie dane właściwe dla faktury, to jednak winna być uznawana za fakturę. Tak wynika z definicji faktury mającej źródło w prawie krajowym, ale i unijnym, według której faktura to dokument w formie papierowej lub w formie elektronicznej zawierający dane wymagane ustawą i przepisami wydanymi na jej podstawie.

Odnosząc się do zagadnienia zwrotu wpłaty otrzymanej na podstawie faktury pro forma, stwierdzić należy, że i tu regulacje rozmiągają się z przepisami. Formalnie w takiej sytuacji brak podstaw do zwrócenia środków płatnemu. Z drugiej strony, jeżeli sprzedawca dokona zwrotu, i to w procedurze podzielonej płatności, środki skutecznie zasilą rachunek VAT uprzednio płatnego. I tym razem rzeczywistym beneficjentem jest Skarb Państwa, gdyż pieniądze pozostają, a czasami dodatkowo zasilają pulę środków zgromadzonych na rachunkach VAT.

© P